

P.S. Noteert u vast in uw agenda:

- **26 januari:** Karin Leenders over kleding in Vincents tijd
- **23 februari:** Peter van Overbruggen over het “Van Gogh Kerkje” Uitnodigingen voor beide lezingen volgen begin volgend jaar.

Stuurgroep gidsen VGVN

Bezoek van Yves Saerens, schrijver van ‘Sien van Gogh’

Vincent van Gogh heeft in zijn leven slechts eenmaal een relatie gehad met een vrouw met wie hij ook daadwerkelijk heeft samengewoond: Sien Hoornik. Zij was een prostituee die voor hem heeft geposeerd en die bij hem in zijn atelier in Den Haag is ingetrokken. In zijn brieven vermeldt Vincent dat hij trouwplannen met haar heeft. Zoals bekend neemt het lot een andere wending en wordt Vincent min of meer gedwongen door zijn familie (met name zijn vader en broer) om Sien te verlaten. Hij vertrekt vanuit Den Haag naar Drenthe en komt vervolgens na drie maanden terecht in Nuenen.

Het leven van Sien Hoornik

Clasina Maria Hoornik (* Den Haag 22-2-1850, † Rotterdam 22-11-1904) was het oudste kind in een arm gezin van tien kinderen. Om de kost te verdienen werkte zij als naaister, maar ook als prostituee. Tussen 1874 en 1879 kreeg zij drie kinderen van onbekende vaders; slechts één kind (Maria Wilhelmina, geboren in 1877) groeide op. Eind 1881 raakte Sien opnieuw zwanger; dit kind (Willem) werd geboren in juli 1882. In januari 1882 leerde zij in Den Haag Vincent van Gogh kennen. Zijn brieven zijn de belangrijkste informatiebron voor Hoorniks leven in de jaren 1882-1883. Over de periode na het vertrek van Vincent is weinig bekend. We weten dat ze heeft rondgezworven en in 1891 in Antwerpen heeft gewoond. Ze is getrouwd in 1901 in Rotterdam met de tien jaar jongere Arnoldus Franciskus van Wijk, broodbakkersknecht, bij welke gelegenheid haar kinderen zijn gewettigd. Op 22 november 1904 pleegde

*Aardappelschilster (Sientje),
tekening van Vincent van
Gogh (Den Haag, april 1883)
- Kunstmuseum Den Haag [F
1053a, JH 358]*

Sien zelfmoord door in het water van de haven van Rotterdam te springen.

Het beeld dat we hebben van Sien Hoornik is tamelijk eenzijdig en vooral negatief gekleurd. In de roman bijvoorbeeld van Theun de Vries over Sien (in 1963 verschenen als ‘Ziet, een mens!’, later onder de titel ‘Vincent in Den Haag’) wordt ze neergezet als dronkzuchtig en onhebbelijk.

Eerherstel voor Sien

Aan deze tragische vrouw heeft de Belgische schrijver Yves Saerens een biografische roman gewijd met de titel *Sien van Gogh*. In dit boek en ook op de door hem onderhouden website www.sienvangogh.com probeert hij haar eerherstel te geven. Het is een historische roman, die, volgens de schrijver, een rauw en toch vertederend beeld geeft van een kwetsbare vrouw aan de rand van de laatnegentiende-eeuwse maatschappij. Feit en fictie zijn verweven na zorgvuldig onderzoek, in een poging alle historische feiten te verbinden. Het verhaal werpt zo een nieuw licht op de geschiedenis. Het boek is te koop in de winkel van het museum en ook aanwezig in onze bibliotheek.

Kleindochter van Sien

Onlangs was Yves Saerens (schrijver van het boek '*Sien van Gogh*') op bezoek in ons museum in gezelschap van San Graatsma. San is een mantelzorger voor verschillende bejaarde mensen in Nuenen en Eindhoven, onder wie mevrouw Yosta Eerens-van Wijk, de kleindochter van Sien Hoornik. Zij woont in Eindhoven en is nu 101 jaar oud. Yosta is een dochter van Willem, het kind dat werd geboren toen Sien inwoonde bij Vincent van Gogh. Omdat Yves (vanzelfsprekend) zeer geïnteresseerd was om de kleindochter van de hoofdpersoon uit zijn boek te ontmoeten, had San een afspraak geregeld tussen Yosta en Yves. Die vond plaats op 5 november jl. in Eindhoven. Aansluitend aan dit gesprek ontvingen Peter van Overbruggen, Vera Hussaarts en Richard de Kind beide heren in ons museum. Mevrouw Van Wijk was helaas niet in staat om ook mee te komen. Na een gezellig gesprek in de koffieruimte verzorgde Peter een rondleiding voor het gezelschap en poseerden Yves en San voor het sprekende portret van Sien [zie foto].

Yves Saerens (l) en San Graatsma (r) met het boek 'Sien van Gogh' bij de sprekende foto van Sien in het Van Gogh Village Museum (foto: Maud Feijen).

Peter van Overbruggen, Vera Hussaarts en Richard de Kind – Collectiebeheer